

СОДРЖИНА

Предговор	ix
РЕЗИМЕ (Executive Summary)	xi
ГЛАВА I. ВОВЕД И ОПИС НА ПРОЦЕСОТ ЗА ПОДГОТОВКА НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА СИРОМАШТИЈАТА	1
1. Системски мерки и активности за намалување на сиромаштијата во Република Македонија	1
2. Новиот пристап во борбата против сиромаштијата	1
ГЛАВА II. МАКРОЕКОНОМСКИ ПРЕГЛЕД	7
1. Економските раси и сиромаштијата	7
2. Економските раси во последните неколку години	7
3. Економските раси во периодот 2002-2005 година	9
4. Монетарната политика	12
5. Фискалната политика	13
6. Ризици за макроекономската стабилност и за економските раси	14
7. Надворешно трговската размена и платниот биланс	15
8. Јавниот долг	15
9. Секторски политики во функција на намалување на сиромаштијата	16
10. Инвестиции во инфраструктурата – повисок квалитет на живото	19
ГЛАВА III. НЕВРАБОТЕНОСТА И ПАЗАРОТ НА РАБОТНА СИЛА	21
1. Актуелна состојба	21
2. Политиката на пазарот на работна сила	22
2.1. Преглед на мерките и активностите на државата во последните неколку години	22
2.2. Зголемување на мобилноста на работната сила	25
2.3. Смалување на доходната несигурност	25
3. Иницијатива на државата на пазарот на работна сила со мерки на економската политика	26
3.1. Политика на доход	26
3.2. Прашањето на минималната плата	27
4. Мерки за зголемување на флексибилноста на платните и смалување на трошоците за работна сила	27
5. Мерки за смалување на трошоците во случај на отпуштање од работа	28
6. Соработката помеѓу државата и локалната администрација и вклученост на социјалните партнери	28
7. Финансирање	29
8. Прилагодување на законската регулатива	29
ГЛАВА IV. КАРАКТЕРИСТИКИ НА СИРОМАШТИЈАТА: ШТО НИ КАЖУВА СТАТИСТИКАТА	31
1. Дефинирање на сиромаштијата	31
1.1. Линии на сиромаштијата	32
1.2. Концепциски основи на мерењата на сиромаштијата	33
1.3. Мерна единица	33

1.4. Индекси на сиромаштијата	33
1.5. Извори на податоци за мерење на сиромаштијата	34
2. Профили на сиромаштијата	36
2.1. Карактеристики на сиромаштијата во Република Македонија	36
2.2. Релативната сиромаштија во периодот 1997-2000 година	37
2.3. Основни профили на сиромаштијата	39
3. Друѓи индикатори за сиромаштијата	45
3.1. Основни демографски индикатори	46
3.2. Витални индикатори	47
3.3. Индикатори кои се однесуваат на образованието	49
3.4. Индикатори од областа на социјалната заштита	50
4. Мерење и анализа на нееднаквоста	52
5. Мерење и анализа на ранливоста	53
ГЛАВА V. КАРАКТЕРИСТИКИ НА СИРОМАШТИЈАТА: ШТО НИ КАЖУВААТ СИРОМАШНИТЕ	55
<i>Вовед</i>	55
1. <i>Услови за живеење на сиромашните домаќинства</i>	58
1.1. <i>Опременост на домаќинствата</i>	59
1.2. <i>Затоплување и водоснабдување</i>	60
2. <i>Образование и пристап кон образовните услуги</i>	61
2.1. <i>Образованието и сиромаштијата</i>	61
2.2. <i>Учество на сиромашните во образовниот систем</i>	62
2.3. <i>Стипендии, кредити и друг вид на финансиска помош</i>	65
2.4. <i>Дискриминација на сиромашните деца</i>	65
2.5. <i>Учество на родителите во образованието на нивните деца</i>	66
3. <i>Здравје и исхрана</i>	66
3.1. <i>Сиромаштијата и здравјето</i>	67
3.2. <i>Сиромаштијата и исхраната</i>	68
3.3. <i>Физички и психички последици од сиромаштијата</i>	69
4. <i>Пазарот на трудот и сиромаштијата</i>	69
4.1. <i>Вработени во неформалниот пазар на трудот</i>	70
4.2. <i>Профил на невработените сиромашни лица</i>	74
5. <i>Како се снаоѓаат за живото сиромашните</i>	76
5.1. <i>Извори на егзистенција</i>	76
5.2. <i>Социјални последици од сиромаштијата</i>	77
6. <i>Дефинирање на сиромаштијата</i>	78
7. <i>Заклучни согледувања</i>	79
ГЛАВА VI. ПОМОШ ЗА СИРОМАШНИТЕ ЛИЦА И НИВНИОТ ПРИСТАП ДО УСЛУГИТЕ: ПРЕГЛЕД НА ПОСТОЈНАТА СИТУАЦИЈА	81
A. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	81
1. <i>Сегашните состојби на полето на социјалната заштита во Република Македонија</i>	81
1.1. <i>Системот на социјална заштита во Република Македонија</i>	82
1.2. <i>Идентификација на основните извори на ризик и чувствителност на населението и на групите на населението кои се најмногу изложени на овие ризици</i>	84
2. <i>Поделба на надлежностите околу социјалната заштита помеѓу различните нивоа на државната управа</i>	88
3. <i>Прејораки за подобрување на системот на социјална заштита во Република Македонија</i>	88

3.1. Препораки во врска со плановите за децентрализација на социјалната заштита	88
3.2. Оценка на постојниот систем на социјална заштита	90
3.3. Избор на оптимален микс на мерки на социјалната заштита	91
Б. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА	93
1. Опис на постојниот систем	93
1.1. Поставеност и капацитети	93
1.2. Финансирање и основни видови на здравствена заштита	94
1.3. Позитивни ефекти од досегашното функционирање на системот	96
2. Реформи во здравствениот систем и нивното влијание врз сиромашниите	97
3. Препораки	98
В. ОБРАЗОВАНИЕ	99
1. Пристапност кон образовни услуги и сиромашнијата	100
2. Насоки кон децентрализација	102
Г. ЛОКАЛНА ВЛАСТ	103
1. Администрација	104
2. Локални приходи	105
Д. ЗАКЛУЧОК	106
ГЛАВА VII. УРБАНАТА СИРОМАШТИЈА И УРБАНИОТ РАЗВОЈ	107
1. Дефиниција на урбаната сиромаштија во Македонија	107
2. Карактеристики и типологија на урбаната сиромаштија	108
2.1. Урбанизацијата и карактеристиките на урбаната сиромаштија	108
2.2. Процесот на урбанизација, урбаната динамика и мобилноста	108
2.3. Кои се урбаните сиромашни?	109
3. Пристап кон и квалитет на инфраструктурата	110
3.1. Снабдување со вода и отпадни води	111
3.2. Цврст отпад	112
3.3. Електрична енергија	112
3.4. Затопување	113
4. Типологија на станбениите објекти	113
4.1. Државни станови – станбени објекти	113
4.2. Неплански подигнати населби	113
5. Урбана регулаторна рамка	116
5.1. Институции и урбан менаџмент	116
5.2. Капацитетот за раководење во општините	117
5.3. Мобилизација на заедницата и колективна акција	117
6. Консултации: работилница за стратегиијата за намалување на урбаната сиромаштија	118
ГЛАВА VIII. РУРАЛНАТА СИРОМАШТИЈА И РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ	121
1. Основни прашања за руралната сиромаштија во Македонија	121
1.1. Социјални и општествени аспекти на руралната сиромаштија	121
1.2. Земјоделството и сиромаштијата	122
1.3. Неземјоделска економска активност во руралните области	122
1.4. Пензии, здравство и социјална помош	123
1.5. Руралната инфраструктура и локалната самоуправа	124

1.6. Мерки на државата за зголемување на доходот на сиромашните земјоделци	124
1.7. Приватни институции коишто влијаат на руралната сиромаштија	125
ГЛАВА IX. КОНСУЛТАЦИИ: СИРОМАШНИТЕ ЛИЦА И НИВНИТЕ ЗАСТАПНИЦИ	127
<i>A. ГЛАСОТ НА СИРОМАШНИТЕ: ФОКУС ГРУПИ</i>	127
1. <i>Методологија за утврдување на фокус групите</i>	127
1.1. Избор на урбените и руралните подрачја	127
1.2. Методологија на работа со фокус групите	128
1.3. Предмет на анализа	129
2. <i>Анализа на ставовите по поодделни групи прашања</i>	130
2.1. Пристап до институциите	130
2.2. Вработување	131
2.3. Месечни приходи	133
2.4. Социјални услуги	133
2.5. Инфраструктура	135
2.6. Домување и проблеми од секојдневието	135
2.7. Излез од сиромаштијата	136
<i>Б. ЗАСТАПНИЦИТЕ НА СИРОМАШНИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ КОИ НИВ ИМ СЛУЖАТ</i>	137
ГЛАВА X. ОД АНАЛИЗА КОН АКЦИЈА	143
А Н Е К С И	